

Prekentekest: Joh 1,15-18

Døperen Johannes vitner om Jesus og roper ut: «Det var om ham jeg sa: Han som kommer etter meg, er kommet før meg, for han var til før meg.» Av hans fylde har vi alle fått, nåde over nåde. For loven ble gitt ved Moses, nåden og sannheten kom ved Jesus Kristus. Ingen har noen gang sett Gud, men den enbårne, som er Gud, og som er i Fars favn, han har vist oss hvem han er.

Slik lyder det hellige evangelium.

Nå i tiden etter jul leser vi bibeltekster som forteller oss hvem Jesus er. I dagens evangelietekst møter vi døperen Johannes. På en måte tas vi tilbake igjen til juleevangeliet på den måten at dagens bibeltekst starter der juledagens juleevangelium slutter. Jeg tenker da ikke på juleevangeliet slik det står i Luk 2, det som leses på julaften, men det juleevangeliet som hvert år leses på 1. juledag, det som er åpningsordene i Johannesevangeliet og som starter med: «I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud». Det juleevangeliet handler om hvem han var, han som ble født og lagt i en krybbe.

Alle kunne se at Jesus var et menneske, født av jomfru Maria. Det folk ikke uten videre kunne se var det som Johannesevangeliet viser oss så tydelig; Jesus var også Guds enbårne Sønn, og altså Gud fra evighet, den Gud som var der da verden ble til. (Se også Rom 9,5) I tråd med dette, ropte døperen Johannes ut: «Det var om ham jeg sa: Han som kommer etter meg, er kommet før meg, for han var til før meg.» Døperen Johannes var et halvt år eldre enn Jesus, like fullt visste døperen at Jesus var til før ham selv, det vi med et faguttrykk kaller preeksistens.

Vi som tror på Bibelens lære kan si med døperen og alle vitnesbyrdene i Bibelen: Jesus kom til vår jord og var av natur både Gud og menneske, og begge deler fullt og helt. Når dette understrekes så tydelig, så er det fordi det er viktig for at vi skal forstå Guds handling i historien på bakgrunn av Guds kjærlighet til oss.

Gud hadde utvalgt bestemte personer og bygd seg et folk. Det startet med Abraham og ble til Israelfolket. Gud sendt sine budbærere i form av profeter i gammel tid. Den første var Moses. Ved hjelp av Moses gav Gud folket sitt loven med de ti bud. Folket kjente nå Guds vilje, og fikk leveregler, en form for bruksanvisning for hvordan leve rett. Så kom det også mange andre profeter etter hvert som århundrene gikk.

I lys av Det nye testamentet ser vi at noe av det viktigste profetene gjorde var å peke fram mot at Gud en gang skulle sende sin Messias, kongen som skulle redde, det vil si frelse sitt folk. Den siste i rekken av profeter i den gamle pakt var døperen Johannes. Han stod i overgangen til den nye pakt eller testamentet som er en annet ord for pakt. Og der i overgangen til det nye ser han Jesus komme, og Johannesevangeliet oppsummerte historiens gang slik: Loven ble gitt ved Moses, nåden og sannheten kom ved Jesus Kristus.

For jødene i den gamle pakt var det ganske sikkert slik at Loven var det endelige budskapet fra Gud. Med Loven, budene og levereglene var alt sagt, tenkte mange. Men klarte folket å leve slik loven krevde? Nei, Guds krav viste at menneskene, selv de aller beste kom til kort. Jesus viste det så tydelig da han sa til dem som en gang kom med en kvinne som var grepet i ekteskapsbrudd: «Den av dere som er uten synd, kan kaste den første steinen på henne.» Joh 8,7. Da de hørte dette, gikk de bort, én etter én, de eldste først. Sannheten gikk opp for dem, og de eldste som vi får tro hadde størst selvinnsikt innså dette først. I tråd med dette skriver også Paulus: «Det finnes ikke én som er rettferdig, ikke en eneste.» Rom 3,10.

Var det da ikke spor av fremtidshåp knyttet til Moses og Loven for folket i den gamle pakt? Jo, i Salmenes bok står det: «Miskunn og sannhet skal møte hverandre, rettferd og fred skal kysse hverandre.» Salme 85,11. I en gammel rabbinsk tolkning av dette verset fra Salme 85 står det at når Messias kommer, skal han selv oppfylle Toraen, altså Loven, og på den måten åpenbare den Guds nåde og sannhet som i virkeligheten bor også i Mosebøkene. (Kilde: Prekenhåndboka Dagen 15.1.2016)

Så vet vi at da Jesus kom, gikk løftene i den gamle pakt i oppfyllelse. Jesus levde fullkomment etter loven. Han oppfylte loven og levde helt slik Guds vilje er. Med Jesus var alt komplett. Med nåden var hele sannheten gitt. Så står det også: «Av hans fylde har vi alle fått, nåde over nåde.» Ordet fylde viser til at noe er fullt. Det er ikke mer å tilføye. Tenk dere et glass som er fullt av vann. Da skal det ikke fylles på mer. Slik er det med nåden som kom med Jesus. Vi skal ikke vente på noe mer eller noe annet. Det kommer ikke enda et nytt testamente. Med Jesus er alt fullkomment komplett.

Nåde over nåde betyr at det er ikke grenser for tilgang på nåde for mennesker som vender om til Gud. Peter spurte Jesus en gang: «Herre, hvor mange ganger skal min bror kunne synde mot meg og jeg likevel tilgi ham? Så mange som sju?» «Ikke sju ganger», svarte Jesus, «men jeg sier deg: sytti ganger sju!» Matt 18,21f. – et veldig stort tall som ikke er ment begrensende. Her viser Jesus hva nåde over nåde betyr. Også for Gud er det tilgivelse i rikelig monn, takket være Jesus. I Første Johannes brev står det:

«Mine barn, dette skriver jeg til dere for at dere ikke skal synde. Men om noen synder, har vi en talsmann hos Far, Jesus Kristus, Den rettferdige. Han er en soning for våre synder, ja, ikke bare for våre, men for hele verdens.» 1 Joh 2,1f.

I dag tar vi gjerne som en selvfølge at vi som egentlig har hedenske røtter får bli podet inn på det samme vintreet som i den gamle pakt utgjorde Guds Israel, det jødiske folket. Vi finner profetiske ord om verdensmisjon i Det gamle testamentet, (Jfr. Gal 3,8) men for mange ble det like fullt en overraskelse som kom med Jesus, etter som han i sin dåps- og misjonsbefaling utvidet sitt himmelrike til også å innbefatte disipler av alle folkeslag, og ved Åndens komme på pinsedag startet

misjonens tidsalder og kirkens tid ved at den kristne dåpen for første gang ble tatt i bruk.

Så vet vi at drivkraften hos Gud er kjærlighet til mennesker han skapte i sitt bilde, en kjærlighet som aldri er på bekostning av sannhet. Bibelens Gud har aldri vist seg som dumsnill eller sentimental, men som helhjertet, troverdig og sann. I sin kjærlighet vil Gud vi skal være hans folk, som er hellig og utvalgt, og leve etter hans gode vilje for våre liv. Jesus opphevet aldri loven, men han viste en vei gjennom å oppfylle dens krav.

Vi hører altså at Gud vår Far gir oss rikelig nåde først og fremst fordi han elsker oss, fordi vi alle trenger det og fordi det for Gud er mulig etter som Guds enbårne Sønn har sonet vår synd. Ja, Jesus er faktisk en soning for våre synder, og han er vår talsmann hos Far i himmelen.

Skal tro om det en dag går opp for oss hvor omsluttet av Jesus, Guds Messias, vi ennå var mens vi lever her? Og nettopp her og nå i dette rom gir Gud sin nåde. Barnet som ble døpt er omsluttet av Guds nåde i dåpens sakrament. Til oss alle gir Gud sin nåde i bibelordet som forkynnes og tas imot i våre hjerter. Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus rekker oss sin nåde i nattverdens hellige handling og forener oss med ham og med hverandre. Den nåde vi trenger er tilgivelse for syndene. Så trenger vi også hjelp til å leve rett for Gud.

Ordene fra Jesus kalles sannhetens ord. I Johannesevangeliet kalles Jesus Ordet med stor O. Han er identisk med sitt budskap og kan ikke skilles fra det. Å tro på Jesus er derfor å tro på det som Jesus og hans apostler har forkynt, fordi det er sannhet alt sammen. Og nettopp hos apostelen Johannes understreker Jesus dette med å si: «Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Far uten ved meg.» Joh 14,6. Og i dagens evangelietekst leste vi: «Ingen har noen gang sett Gud, men den enbårne, som er Gud, og som er i Fars favn, han har vist oss hvem han er.»

For en enorm rikdom hvert og én har, som får ta evangeliet om Jesus til seg og får leve i nåden fra Gud.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.